

PŘÍLIŠ DRAVÁ RYBA PRO ČESKÉ STOJATÉ VODY?

Petr Babka, *Prométheus Spitteler*, Mělník: Přestupní stanice 2021, 576 s.

Český filosofický rybníček nikdy nehostil příliš rozmanité osazenstvo. Odchoval sice hned několik skutečných velikánů, ale nic naplat, vidíme snadno z jednoho konce na druhý. Těžko se divit, že jsou si tu všichni, velicí i malí, tak trochu či více příbuzní. Navzájem se znají, mají společné idoly a pietu vůči nim žárlivě střeží. Jedním z takových chráněnců je Friedrich Nietzsche.

Čeští filosofové Nietzscheho zbožňují. Jinak si nedokáží vysvětlit, jak mohla bezmála před dvěma lety vyjít kniha *Prométheus Spitteler*, aniž by po ní štěkl pes. Objemný svazek představuje českému čtenáři švýcarského nositele Nobelovy ceny za literaturu Carla Spittelera. Z jejího obsahu těžko na prvním místě nezmínit půvabný překlad Spittelerova nejslavnějšího díla *Prométheus a Epimétheus*, zahrnuje ale i rozsáhlý výbor z jeho esejí, povídek a básní – a potom také jeden velice překvapivý a českým nietzscheánům provokativní dokument.

Jde o korespondenční výměnu mezi Spittelerem a Nietzschem, Spittelerův text *Mé styky s Nietzschem* a přehled všech zmínek o Spittelerovi v Nietzscheho dopisech. Jako milovník Nietzscheho díla jsem byl těmito „surovými daty“, klíčovými pro posouzení vztahu Nietzscheho a Spittelera, dost zaražen. Bylo mi trochu líto, jak se můj obrázek o Nietzschem měnil. Jenže v tom je kámen úrazu každého zbožňování: živý či mrtvý, bůh je jenom jeden.

Nadlidskou bytostí není samozřejmě ani Spitteler. Je jen pěvcem, který postřehl melodii filosofické krajiny, a tou nás provází. Nechává zaslechnout pravdy slunečních i měsíčních září, větrů i mračen, nížin i hor a jejich potůčků, lesů, luk a nejrůznějších zákoutí. V jeho světě je vše živé právě tak, jak je tomu i v tom skutečném. Živé a dramatické jako příběhy postav, které se v oné epické skladbě, zmíněném Spittelerově nejslavnějším díle, odvíjejí. Můžete hádat, kdo je její hlavní postavou. Protože nevlastním patent na správnou interpretaci, dovolím si nabídnout svůj tip: Postava, jejíž životní příběh Spitteler zpívá, je jedna jediná a jste jí vy.

Hynek Tippelt